

WOJEWODA OPOLSKI

Opole, 5 września 2023 r.

ZPS.I.431.35.2023.JA

**Pani
Ewa Szwed
Dyrektor Centrum Administracyjnego
Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych
w Brzegu
ul. Poprzeczna 3c
49-300 Brzeg**

Wystąpienie pokontrolne

I. Nazwa i adres jednostki kontrolowanej

Dom Dziecka nr 1 w Brzegu
ul. Poprzeczna 3c
49-300 Brzeg

II. Imię, nazwisko i stanowisko służbowe inspektorów

- **Joanna Antosz** – inspektor wojewódzki Oddziału Nadzoru i Kontroli Pomocy Społecznej w Wydziale Zdrowia i Polityki Społecznej Opolskiego Urzędu Wojewódzkiego w Opolu – kierująca zespołem inspektorów,
- **Daria Grabowska** – inspektor wojewódzki Oddziału Nadzoru i Kontroli Pomocy Społecznej w Wydziale Zdrowia i Polityki Społecznej Opolskiego Urzędu Wojewódzkiego w Opolu.

III. Termin kontroli

16, 19, 30 czerwca 2023 r. oraz 3 lipca 2023 r.

IV. Zakres kontroli

Przestrzegania w placówce opiekuńczo-wychowawczej standardu opieki i wychowania, zapewnienia standardu usług w zakresie zaspokajania potrzeb bytowych wychowanków, przestrzegania praw dziecka oraz zgodności zatrudnienia pracowników z wymaganymi kwalifikacjami.

V. Ocena skontrolowanej działalności, ze wskazaniem ustaleń, na których została oparta

W wyniku kontroli **pozytywnie z nieprawidłowościami** ocenia się działalność Domu Dziecka nr 1 w Brzegu¹ w kontrolowanym zakresie. Powyższa ocena wynika z ustaleń kontroli opisanych w części VI pkt. 1 wystąpienia oraz stwierdzonych nieprawidłowościach wyszczególnionych w VII części wystąpienia.

VI. Ustalenia kontroli

DD nr 1 w Brzegu z 14 miejscami socjalizacyjnymi prowadzony jest na podstawie decyzji Wojewody Opolskiego z dnia 14 stycznia 2014 r. nr 2/2014 zezwalającej Staroście Brzeskiemu na prowadzenie placówki na czas nieokreślony. Placówka została dostosowana do wymogów art. 95 ust. 3 ustawy który stanowi, że w placówce można umieścić, w tym samym czasie, łącznie nie więcej niż 14 dzieci oraz osób, które osiągnęły pełnoletność przebywając w pieczy zastępczej.

Dom funkcjonuje na podstawie Statutu stanowiącego załącznik do Uchwały Nr 2 XXXV/241/13 Rady Powiatu Brzeskiego z dnia 24 października 2013 r. w sprawie przekształcenia Zespołu Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych „Szansa” w Brzegu w Centrum Administracyjne Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych w Brzegu.

Z dniem 1 stycznia 2014 r. przekształcono Zespół Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych „Szansa” w Brzegu w Centrum Administracyjne Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych z Siedzibą w Brzegu, ul. Poprzeczna 3c oraz wyodrębnilo placówkę opiekuńczo-wychowawczą typu socjalizacyjnego Dom Dziecka nr 1 w Brzegu ul. Poprzeczna 3b oraz placówkę opiekuńczo-wychowawczą typu socjalizacyjnego Dom Dziecka nr 2 z siedzibą w Brzegu ul. Poprzeczna 3c. (zał. nr 1)

Uchwałą Nr 338/2013 Zarządu Powiatu Brzeskiego z dnia 10.12.2013 r. uchwalono Regulamin Organizacyjny Domu Dziecka nr 1 w Brzegu. (zał. nr 2).

Regulamin zawiera szczegółowe zadania, organizację oraz zakres sprawowanej opieki.

Z regulaminu wynika, że DD nr 1 w Brzegu jest placówką opiekuńczo-wychowawczą typu socjalizacyjnego.

Z analizy zapisów regulaminu w Rozdziale IV Organizacja pracy placówki w § 7 ust. 3 wynika, że **DD nr 1 w Brzegu przeznaczony jest dla 14 starszych wychowanków, tj. mieszkanie młodszej grupy usamodzielnienia – 7 wychowanków i mieszkanie starszej grupy usamodzielnienia – 7 wychowanków, co jest sprzeczne z organizacją placówki i wymaga uregulowania.**

¹ Nazywany dalej DD nr 1 w Brzegu

Ponadto zmian w regulaminie wymaga **nieaktualny zapis w § 10 ust.1 lit e tiret 3, który wskazuje, że do kompetencji dyrektora placówki należy sprawowanie nadzoru pedagogicznego, m.in. w zakresie inspirowania i wspomagania nauczycieli w spełnianiu przez nich wymagań w zakresie jakości pracy placówki oraz podejmowania nowatorstwa pedagogicznego. Dodatkowo z § 10 ust. 2 lit. c regulaminu wynika, że do kompetencji dyrektora należy przedkładanie projektów innowacji i eksperymentów pedagogicznych w celu podjęcia uchwał. Powyższe zapisy wykraczają poza kompetencje dyrektora i wymagają sprostowania.**

W regulaminie, w Rozdziale V, Zakres zadań wychowawców w § 14 zawarto nieaktualne zapisy odnoszące się do zadań pracownika socjalnego, niemniej z uwagi na to, że pracownik socjalny nie jest zatrudniony w placówce powyższy zapis wymaga aktualizacji.

W dniu kontroli w placówce umieszczonych było 12 wychowanków, spośród których: 1 przebywał w młodzieżowym ośrodku wychowawczym, 1 w młodzieżowym ośrodku socjoterapii, 2 w specjalnym ośrodku wychowawczym, 2 w okręgowych ośrodkach wychowawczych, 1 wychowanka wyjechała na studia.

Ponadto w placówce przebywa pięcioro rodzeństwa z Ukrainy w wieku 4, 8, 10, 11 i 12 lat. **Łącznie w placówce przebywa 17 dzieci.**

Długość pobytu w placówce wylosowanych do kontroli wychowanków wynosiła od 2 miesięcy do 11 lat.

Na pierwszy dzień kontroli wiek wychowanków wynosił od 4 do 20 lat.

W okresie objętym kontrolą placówkę opuściło 3 wychowanków z uwagi na usamodzielnienie się, umieszczenie w rodzinie zastępczej i powrót do rodziców biologicznych. W tym samym czasie do placówki przyjęto 7 wychowanków, **w tym 5 dzieci z Ukrainy, dla których Wojewoda Opolski nie wydał stosownej zgody na umieszczenie w pieczy zastępczej, co stanowi nieprawidłowość.**

W myśl art. 95 ust. 3 ustawy w placówce opiekuńczo-wychowawczej typu socjalizacyjnego można umieścić, w tym samym czasie, łącznie nie więcej niż 14 dzieci, osób, które osiągnęły pełnoletność przebywając w pieczy zastępczej, o których mowa w art. 37 ust. 2-4 i 6, oraz osób opuszczających rodzinną pieczę zastępczą jako niepełnoletnie, o których mowa w art. 37 ust. 5 i 6, z zastrzeżeniem ust. 3a ustawy.

Stosownie do treści art. 27 ust. 3 ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa (Dz.U. z 2023 r. poz. 103), do limitów, o których mowa w art. 28 ust. 2, art. 53 ust. 1, art. 61 ust. 1, art. 67 ust. 2 i 3, art. 95 ust. 3, 4 i 4a, art. 109 ust. 2 i 3 i art. 111 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz limitów określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 127 tej ustawy nie wlicza się umieszczonych

w pieczy zastępczej dzieci będących obywatelami Ukrainy, przebywających na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, których pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest uznawany za legalny na podstawie art. 2 ust. 1.

Procedura ta dotyczy dzieci będących obywatelami Ukrainy, przebywających na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, których pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest uznawany za legalny na podstawie art. 2 ust. 1 ustawy o pomocy obywatelom Ukrainy. Ustawodawca w przepisach ustawy o pomocy obywatelom Ukrainy przewidział odstępianie od limitów określonych w ustawie o wspieraniu rodziny, co możliwe będzie **po uzyskaniu zgody wojewody, który sprawuje kontrolę nad realizacją systemu pieczy zastępczej, oraz odpowiednio wójta, starosty lub marszałka województwa.**

Treść przepisu wskazuje na to, że każde przyjęcie dziecka będącego obywatelem Ukrainy do podmiotów pieczy zastępczej lub placówki wsparcia dziennego wymaga każdorazowej zgody wojewody.

Powiat podejmując decyzję o umieszczeniu dzieci do placówki, w celu umożliwienia zapewnienia odpowiedniej opieki zobowiązany jest przestrzegać zapisów ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Uwzględniając przywołane przepisy należy stwierdzić, że w DD nr 1 w Brzegu w tym samym czasie zapewnia się opiekę większej liczbie dzieci, niż przewiduje zezwolenie Wojewody Opolskiego, naruszając tym samym art. 95 ust. 3 ustawy.

W okresie objętym kontrola w placówce przebywało 5 dzieci poniżej 10 roku życia, co jest niezgodne z art. 95 ust. 2 ustawy. W tej grupie 2 dzieci zostało umieszczonych ze starszym rodzeństwem, a 3 dzieci zostało umieszczonych na podstawie postanowienia sądu rodzinnego o umieszczeniu w placówce opiekuńczo-wychowawczej.

W placówce, za zgodą dyrektora przebywa 1 pełnoletnia wychowanka, która osiągnęła pełnoletność przebywając w pieczy zastępczej i nie ukończyła 25 roku życia co jest zgodne z art. 37 ust. 1 i 2 ustawy.

Dokumentacja wychowanki wskazuje, że dyrektor placówki zawarł z nią umowę, której przedmiotem było określenie warunków dalszego pobytu w placówce. W umowie określono zobowiązania wychowanki, w tym poddaniu się rygorom regulaminu obowiązującego w placówce, a także prawa wychowanka, w tym postanowienia w zakresie niedochowania warunków umowy.

1. Ocena standardu opieki i wychowania w placówce, w tym w zakresie prowadzenia dokumentacji:

- 1.1. osobowej wychowanków**
- 1.2. indywidualnej wychowanków**
- 1.3. prowadzonej przez specjalistów**

W celu dokonania oceny standardu opieki i wychowania w placówce kontroli poddano dokumentację osobową i indywidualną 6 wychowanków (wybranych losowo), dokumentację prowadzoną dla tych samych wychowanków przez specjalistów zatrudnionych w placówce, tj. pedagoga i psychologa. Ponadto przeprowadzono analizę protokołów zespołów do spraw okresowej oceny sytuacji wszystkich dzieci.

Ad. 1.1.

Dokumentacja osobowa wychowanków zawierała m.in.: postanowienia sądu o umieszczeniu dziecka w placówce, postanowienia sądu o umieszczeniu wychowanków w ośrodkach wychowawczych, skierowania do placówki, akty urodzenia dziecka, potwierdzenia zameldowania, dokumentację medyczną dziecka, w tym m.in. wypisy z leczenia szpitalnego, skierowania do poradni specjalistycznych, opinie i orzeczenia poradni psychologiczno-pedagogicznych, dokumentację szkolną dziecka, dokumentację dotyczącą urlopowania dziecka do domów rodzinnych, korespondencję z sądem, ośrodkami pomocy społecznej, ośrodkiem adopcyjnym.

Ustalono, że spośród wylosowanych do kontroli akt wychowanków 6 dzieci miało uregulowaną sytuację prawną i zostało zgłoszonych do adopcji. Decyzją ośrodka adopcyjnego odstąpiono od procedury adopcji w przypadku 4 dzieci, natomiast 2 wychowanków zakwalifikowano do adopcji.

W placówce prowadzona jest ewidencja dzieci, która zawiera informacje wyszczególnione w § 17 ust. 5 rozporządzenia. Ponadto prowadzona jest ewidencja dzienna, z której wynika czy wychowanek jest obecny w placówce, czy przebywa w szpitalu, sanatorium, na urlopowaniu, w domu rodzinnym, ośrodku wychowawczym bądź jest na ucieczce.

Ad. 1.2.

Dla każdego wychowanka, stosownie do zapisów § 14 rozporządzenia w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej, niezwłocznie po przyjęciu do placówki, sporządzano diagnozę psychofizyczną dziecka, która uwzględniała analizę:

- mocnych stron dziecka i jego potrzeb w zakresie opiekuńczym, rozwojowym, emocjonalnym i społecznym,
- przyczyn kryzysu w rodzinie oraz jego wpływu na rozwój dziecka,
- relacji dziecka z najbliższym otoczeniem,
- rozwoju dziecka.

Diagnoza zawierała odpowiednio do wieku, rozwoju i doświadczeń dziecka, wskazania do pracy pedagogiczno-terapeutycznej z dzieckiem, pracy z rodziną dziecka, rodzaju działań przygotowujących wychowanka do umieszczenia w rodzinie zastępczej, do usamodzielnienia, co jest zgodne z § 14 rozporządzenia.

Diagnozy przeprowadzane były przez psychologa zatrudnionego w placówce. Diagnozy sporządzone zostały rzetelnie, uwzględniały wszelkie informacje o sytuacji dzieci, a także były dostosowane do stwierdzonych potrzeb wychowanków, zawierały wskazówki dotyczące dalszych działań opiekuńczo-wychowawczych.

Stosownie do zapisów § 15 rozporządzenia wychowawca, kierujący procesem wychowawczym, niezwłocznie po zapoznaniu się z diagnozą psychofizyczną dziecka opracowywał plan pomocy dziecku. Plan pomocy dziecku opracowany był na podstawie dokumentacji dotyczącej dziecka, zgodnie z § 8 rozporządzenia.

Plany pomocy dziecku sporządzane są w placówce, na czas trwania roku szkolnego oraz modyfikowane w zależności od zmieniającej się sytuacji dziecka lub jego rodziny, nie rzadziej niż co pół roku, zgodnie z § 15 ust. 5 rozporządzenia.

Zgodnie z § 15 ust. 2 opracowując plany pomocy dziecku, stosownie do okoliczności, rozwoju psychicznego i fizycznego, stanu zdrowia i stopnia dojrzałości dziecka, uwzględnia się zdanie dziecka na co wskazują podpisy wychowanków pod sporządzanymi planami.

Stosownie do zapisu § 15 ust. 4 rozporządzenia plany pomocy dziecku opracowane były na podstawie:

- 1) diagnozy, o której mowa w § 14;
- 2) dokumentacji dotyczącej dziecka, o której mowa w § 8;
- 3) analizy:
 - a) procesu zmian rozwoju psychicznego i fizycznego dziecka w czasie jego pobytu w placówce opiekuńczo-wychowawczej, w regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej albo w interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym,
 - b) potrzeb dziecka w sferze opiekuńczej, rozwojowej, emocjonalnej, więzi z rodziną, relacji społecznych i funkcjonowania w grupie i środowisku rówieśniczym i szkolnym,
 - c) środowiska, z którego dziecko pochodzi,
 - d) rozwoju edukacyjnego dziecka,
 - e) wpływu sytuacji kryzysowej w rodzinie na rozwój dziecka i jego funkcjonowanie w placówce opiekuńczo-wychowawczej i w regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej, a także poza tymi placówkami.

Opracowane plany określały cele i działania krótkoterminowe i długoterminowe, dostosowane do wieku i możliwości psychofizycznych dziecka. Plany uwzględniały powrót dziecka do rodziny, umieszczenie dziecka w rodzinie przysposabiającej, umieszczenie dziecka w rodzinie zastępczej lub przygotowanie dziecka do usamodzielnienia.

Plany sporządzane były w sposób zindywidualizowany do potrzeb i możliwości wychowanków, zawierały wyczerpujące opisy dostosowane do sytuacji dziecka wraz z określeniem sposobu w jaki osiągnąć zamierzone cele. Plany zawierały metody pracy

z dzieckiem, spostrzeżenia i efekty pracy w każdej z wyszczególnionych sfer. Zapisy w planach dokonywane były kilka razy w miesiącu.

W planach nie ujęto ocen efektów pracy z rodziną dziecka prowadzonej przez asystenta rodziny. Z ustnych wyjaśnień dyrektora placówki wynika, że żadna z rodzin wychowanków nie jest objęta pracą asystenta.

Zgodnie z § 17 pkt 2 rozporządzenia, w placówce dla każdego dziecka prowadzone były karty pobytu dziecka. Karty zawierały informacje na temat funkcjonowania dziecka w sferach:

- relacji dziecka z rodzicami i innymi osobami bliskimi,
- funkcjonowania społecznego dziecka w placówce i poza nią,
- przebiegu kontaktów ze szkołą, do której dziecko uczęszcza oraz nauki szkolnej wychowanka,
- rozwoju dziecka, ze szczególnym uwzględnieniem stanu emocjonalnego wychowanka i samodzielności,
- stanu zdrowia dziecka, w tym zdrowia psychicznego, podawanych lekach,
- szczególnych potrzeb dziecka i znaczących wydarzeniach w jego życiu,
- współpracy placówki z instytucjami i organizacjami działającymi na rzecz dziecka, rodziny, w tym z asystentem rodziny.

Stosownie do art. 135 ustawy, w placówce działa zespół do spraw okresowej oceny sytuacji dziecka. Okresowe oceny odbywały się nie rzadziej niż co pół roku i dokonywane były w celu:

- ustalenia aktualnej sytuacji rodzinnej dziecka,
- analizy stosowanych metod pracy z dzieckiem i rodziną,
- modyfikowania planu pomocy dziecku,
- oceny stanu zdrowia dziecka i jego aktualnych potrzeb,
- monitorowania procedur adopcyjnych u dzieci z uregulowaną sytuacją prawną,
- oceny możliwości powrotu dziecka do rodziny lub umieszczenia dziecka w placówce działającej na podstawie przepisów o systemie oświaty, działalności leczniczej lub pomocy społecznej.

Po dokonaniu oceny zespół formułował na piśmie wnioski dotyczące zasadności dalszego pobytu dzieci w placówce, które były przesyłane do sądu rodzinnego zgodnie z art. 138 ust. 2 ustawy.

Analiza protokołów zespołu wskazuje, że w posiedzeniach uczestniczyli dyrektor placówki, psycholog, pedagog, wychowawcy, przedstawiciele Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Brzegu. Na zespoły zapraszano także rodziców wychowanków niepozbawionych praw rodzicielskich, przedstawiciele ośrodków pomocy społecznej, sądów, Policji, ośrodków adopcyjnych, zgodnie z art. 137 ustawy.

Z każdego posiedzenia Zespołu sporządzany był protokół, z którego wynikało, że oceny dokonuje się na spotkaniu zespołu w udziale poszczególnych osób oraz w celu:

- 1) ustalania aktualnej sytuacji rodzinnej i szkolnej dziecka,
- 2) analizy stosowanych metod pracy z dzieckiem i rodziną,
- 3) analizy stosowanych metod pracy z dzieckiem i rodziną,
- 4) realizacji założeń planu pomocy dziecku wraz modyfikacją,
- 5) monitorowania procedur adopcyjnych dzieci z uregulowaną sytuacją prawną umożliwiającą przysposobienie,
- 6) oceny stanu zdrowia dziecka i jego aktualnych potrzeb,
- 7) mocnych i słabych stron dziecka,
- 8) informowania sądu o potrzebie umieszczenia dziecka w placówce działającej na podstawie przepisów ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. - Prawo oświatowe, przepisów ustawy o działalności leczniczej lub o pomocy społecznej.

Ad. 1.3.

W okresie podlegającym kontroli w DD nr 1 w Brzegu opracowany został Plan pracy psychologa, który zakłada m.in. diagnostykę, badania, współpracę z instytucjami i placówkami specjalistycznymi, systematyczną terapię indywidualną, interwencyjne działania psychologiczne w grupach wychowawczych oraz psychoedukację, warsztaty tematyczne i socjoterapię.

Psycholog oprócz sporządzania diagnozy psychofizycznej dziecka prowadzi karty udziału dzieci w zajęciach specjalistycznych, zgodnie z § 17 pkt 3 rozporządzenia. W kartach odnotowuje datę spotkania, rodzaj zajęć, przebieg i tematykę poruszanych zagadnień, emocje i zachowania dziecka. w kartach odnotowywane są ustalenia i wnioski do dalszej pracy z dzieckiem.

Psycholog prowadzi z dziećmi m.in. warsztaty psychologiczne, ćwiczenia dydaktyczne, rozmowy, dyskusje, gry i zabawy ogólnorozwojowe. Psycholog podejmuje rozmowy z wychowankami zarówno na prośbę wychowanka oraz z własnej inicjatywy.

Na dzień kontroli z zajęć indywidualnych z psychologiem korzystało 8 dzieci. Wszyscy wychowankowie są objęci interwencyjnymi działaniami psychologicznymi prowadzonymi w grupach.

Psycholog nie prowadzi arkuszy badań i obserwacji psychologicznych dla wszystkich dzieci, co jest niezgodne z § 17 pkt 4 rozporządzenia. Arkusze są prowadzone tylko dla dzieci wymagających wsparcia, nie są prowadzone dla wychowanków, którzy na co dzień nie przebywają w placówce, natomiast przebywają w ośrodkach wychowawczych, ośrodkach socjoterapii czy na studiach poza siedzibą placówki.

W DD nr 1 w Brzegu opracowany został Plan pracy pedagoga. Zakłada on m.in.: dokonywanie diagnozy pedagogicznej wychowanków, monitorowanie i diagnozowanie sytuacji wychowawczych w placówce, prowadzenie działań mających na celu usprawnianie zaburzonych procesów psychomotorycznych wychowanków, ćwiczenie czytania i pisanie, integrację dzieci z Ukrainy oraz niwelowanie różnic kulturowych. Ponadto plan wyznacza kształtowanie prawidłowych postaw wychowanków wobec szkoły i nauki, prowadzenie zajęć korekcyjno-kompensacyjnych, wzmocnienie wychowanków, współpracę ze szkołą i poradnią psychologiczno-pedagogiczną.

Z prowadzonych przez pedagoga dokumentacji wynika, że pedagog m.in. monitoruje sytuację szkolną wychowanków poprzez wizyty w szkołach, podejmuje rozmowy z kuratorem sądowym, współpracuje z psychologiem, pomaga dzieciom w nauce, ćwiczy zalecenia z poradni psychologiczno-pedagogicznej, rozmawia z rodzicami wychowanków.

Zapisy dokonywane przez pedagoga i psychologa są szczegółowe, przypisane konkretnemu dziecku.

Poza działaniami specjalistów zatrudnionych w placówce, wychowankowie korzystają również pomocy poza placówką. Wychowankowie wymagający terapii są objęci wsparciem terapeutów z Centrum Zdrowia Psychicznego, Centrum Rozwoju i Wsparcia, Punktu Interwencji Kryzysowej w Brzegu.

Zgodnie z art. 93 ust. 4 pkt 3 i 4 ustawy placówka opiekuńczo-wychowawcza umożliwia kontakt dziecka z rodzicami i innymi osobami bliskimi, chyba że sąd postanowi inaczej oraz podejmuje działania w celu powrotu dziecka do rodziny.

DD nr 1 w Brzegu umożliwia kontakt dziecka z rodzicami poprzez możliwość urlopowania dzieci w domach rodzin, nawiązania kontaktu telefonicznego i osobistego w placówce.

Z zapisów dokonywanych w np. kartach pobytu wynika, że wychowawcy rozmawiają zarówno z wychowankami, jak i z samymi rodzicami na temat ich zdania w sprawie reintegracji rodziny, badając w ten sposób możliwości i gotowość rodzica do przejęcia pieczy nad małoletnim.

Pracownicy placówki ustalali sytuację i warunki mieszkaniowe w miejscu zamieszkania rodziny z reguły na potrzeby wyrażenia zgody na urlopowanie dziecka.

Wychowawcy oraz specjaliści monitorują częstotliwość kontaktów dziecka z rodzicami, innymi członkami rodziny, podejmują rozmowy z wychowankami na temat relacji rodzinnych, monitorują działania rodziców w zakresie starań o przywrócenie opieki nad dzieckiem, kontaktują się z dzieckiem podczas jego pobytu w domu rodzinnym.

Pracownicy podejmowali działania na rzecz reintegracji rodziny, których zakres był znacznie zróżnicowany i zależny od sytuacji rodziców biologicznych. Działania te, poza

składaniem wizyt w rodzinie przed wydaniem zgody na urlopowanie dziecka, polegały głównie na zapoznaniu się z sytuacją rodzinną dzieci, ustaleniu problemu zaburzającego relacje rodzinne i zachęcaniu rodziców do uczestnictwa w ważnych wydarzeniach z życia dzieci.

W dokumentacji prowadzonej w placówce widnieją zapisy dotyczące współpracy rodziców biologicznych z pracownikami placówki, m.in. w zakresie wskazówek i angażowania rodziców do pracy wychowawczej, zachęcania do wspólnej nauki z dziećmi, uczestnictwa w uroczystościach ważnych dla dziecka, czytania monitorowania sytuacji zawodowej rodziny, rozmów z rodzicami nt. ich negatywnych zachowań i wpływu na samopoczucie dzieci.

Z dokumentacji poddanej kontroli oraz wyjaśnień dyrektora placówki wynika, że żadna z rodzin nie jest objęta wsparciem asystenta rodziny dlatego w dokumentacji wychowanków nie znajdują się zapisy dotyczące współpracy rodziców z asystentem rodziny.

Zgodnie z art. 100 ust. 4a ustawy dyrektor placówki w terminie 18 miesięcy od dnia umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej składa do właściwego sądu wnioski wraz z uzasadnieniem o wszczęcie z urzędu postępowania o wydanie zarządzeń wobec dziecka celem zbadania zaistnienia warunków umożliwiających jego powrót do rodziny albo umieszczenia go w rodzinie przysposabiającej.

2. Ocena standardu usług w placówce.

- 2.1. Zapewnienie dzieciom pokoi mieszkalnych, nie większych niż 5-osobowych, właściwie oświetlonych i wyposażonych, łazienek z miejscem do prania i suszenia rzeczy osobistych, miejsca do nauki oraz wspólnej przestrzeni mieszkalnej, stanowiącej miejsce spotkań i wypoczynku.**
- 2.2. Ocena zaspokajania potrzeb bytowych wychowanków, w tym zapewnienia wychowankom:**
 - 2.2.1. Wyżywienia dostosowanego do potrzeb rozwojowych, kulturowych, religijnych i stanu zdrowia, dostępu przez całą dobę do podstawowych produktów żywnościowych i napojów oraz miejsca do przygotowywania posiłków i obróbki żywności.**
 - 2.2.2. Dostępu do opieki zdrowotnej, zaopatrzenia w produkty lecznicze, wyroby medyczne oraz środki specjalnego przeznaczenia żywieniowego, dostępu do zajęć terapeutycznych.**
 - 2.2.3. Wyposażenia w odzież, obuwie, bieliznę, środki higieny oraz przedmioty osobistego użytku.**
 - 2.2.4. Dostępu do nauki, pomocy w nauce, szczególnie przy odrabianiu zadań domowych, w tym poprzez udział w zajęciach wyrównawczych i kompensacyjnych; opłaty za pobyt w bursie lub internacie, jeżeli**

dziecko uczy się poza miejscowością, w której znajduje się szkoła, pokrycia kosztów dojazdów do szkoły.

2.2.5. Wyposażenia w kwotę pieniężną do własnego dysponowania przez dzieci do 5 roku życia, w wysokości nie niższej niż 1% i nie wyższej niż 8% kwoty określonej w art. 80 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, tj. kwoty 1189 zł (od dnia 1.06.2022 r.).

2.3. Zapewnienie dzieciom właściwej opieki odpowiadającej ich potrzebom oraz rodzajowi prowadzonych zajęć.

2.4. Zapewnienie opieki i bezpieczeństwa wychowankom w godzinach nocnych.

Ad. 2.1.

W wyniku oględzin pomieszczeń placówki zespół inspektorów stwierdził, że w DD nr 1 w Brzegu wychowankowie zajmują 6 pokoi, w tym 4 pokoje 2 - osobowe i 2 pokoje 3 - osobowe.

Pomieszczenia te są właściwie oświetlone, wyposażone w niezbędne meble zapewniające przechowywanie rzeczy osobistych: łóżka, szafy, komody oraz biurka, co jest zgodne z § 18 ust. 3 pkt 1 rozporządzenia.

Do dyspozycji dzieci są 2 toalety z umywalką, odrębne dla dziewcząt i chłopców łazienki oraz łazienka z 2 kabinami prysznicowymi i umywalkami. Łazienki zgodnie z § 18 ust. 3 pkt 2 rozporządzenia, umożliwiają korzystanie z nich w sposób zapewniający intymność i zgodność z zasadami higieny.

W placówce znajduje się miejsce do prania i suszenia rzeczy osobistych. Pralka i suszarka automatyczna usytuowana jest w łazience. Do dyspozycji wychowanków są także stojące suszarki tradycyjne.

Stosownie do zapisów § 18 ust. 3 pkt 3, 5 rozporządzenia w lokalu znajdują się pomieszczenia do wypoczynku oraz nauki, stanowiące wspólną przestrzeń mieszkalną, będące miejscem spotkań, wypoczynku oraz nauki. Pokój wyposażony jest w meble wypoczynkowe, telewizor, gry, zabawki i pomoce naukowe.

W placówce, zgodnie z § 18 ust. 3 pkt 4 rozporządzenia, znajduje się kuchnia wychowanków z miejscem do przygotowywania posiłków, zapewniającym odpowiednie warunki do przechowywania i obróbki żywności. Kuchnia jest do dyspozycji dzieci, wyposażona w niezbędne sprzęty AGD, naczynia kuchenne, garnki i sztućce. W placówce jest również kuchnia główna (dzieci do niej nie mają wstępu), w której obiady są przygotowywane przez kucharkę, rozdzielane i przenoszone do kuchni wychowanków. Posiłki są pakowane w termiczne pudła, zgodnie z wymogami sanepidu i rozdzielane odrębnie dla DD nr 1 i dla

DD nr 2. W weekendy, podczas nieobecności kucharki dzieci przygotowują posiłki z wychowawcą w kuchni wychowanków.

Dzieci mają możliwość korzystania z przestrzeni wokół domu. Podczas rozmów wychowankowie przyznali, że chętnie korzystają z ogrodu.

Wejście do budynku jest odpowiednio zabezpieczone. Drzwi wejściowe do budynku są zamykane od środka, a osoba która chce wejść do placówki musi zadzwonić dzwonkiem. Okna w budynku nie posiadają zabezpieczeń, co może stanowić zagrożenie dla małoletnich. **Z uwagi na zapewnienie dzieciom bezpieczeństwa zaleca się wyposażenie okien w rolety bądź w zamki zabezpieczające ich otwarcie.**

Ad.2.2.1.

Z analizy jadłospisów jak i z rozmów kierowanych z wychowankami wynika, że dzieci otrzymują 5 posiłków (I i II śniadanie, obiad, podwieczorek i kolację). Posiłki są urozmaicone i smaczne. Jadłospis przygotowywany jest zgodnie z zasadami zdrowego żywienia. Dzieci mają możliwość jego przejrzania i wniesienia ewentualnych poprawek. **Niemniej w okresie weekendów oraz innych dni, w których nie ma kucharki brak jest zapisów w jadłospisie nt. zaplanowanych posiłków, widnieje jedynie zapis „kuchnia nieczynna”. W związku z powyższym nie ma możliwości wglądu i oceny jakie posiłki są przygotowywane dla dzieci.**

W rozmowach z dziećmi wychowankowie potwierdzali, że posiłki przygotowywane w placówce są smaczne i w wystarczających ilościach, dzieci mają swobodny dostęp do jedzenia i picia przez całą dobę. Dzieci mogą swobodnie korzystać z kuchni i mają możliwość samodzielnego przygotowania potraw lub słodkich wypieków. Dzieci potwierdziły, że w przypadku nieobecności kucharki przygotowują posiłki z wychowawcą w kuchni wychowanków.

Ad.2.2.2.

W placówce nie przebywa żaden wychowanek wymagający stosowania środków specjalnego przeznaczenia żywieniowego, zgodnie z wymogiem określonym w § 18 ust. 1 pkt 4 rozporządzenia.

W rozmowach kierowanych dzieci poinformowały kontrolujących, że leki są przechowywane poza ich zasięgiem i wydawane przez wychowawców. Zespół inspektorów stwierdził, że w placówce dla każdego wychowanka prowadzony jest zeszyt wizyt lekarskich i leków, w którym odnotowywane są wizyty i konsultacje lekarskie (w tym teleporady), odnotowywane są leki podawane dzieciom wraz z informacją dawkowania i podpisem lekarza.

Dzieci potwierdziły, że są pod kontrolą lekarza pierwszego kontaktu i stomatologa oraz mają zapewniony dostęp do specjalistycznej opieki medycznej, stosownie do zapisów § 18

ust. 1 pkt 2 rozporządzenia. W zależności od potrzeby wychowawcy towarzyszą dzieciom przy wizytach i kontrolach lekarskich, pilnują terminów badań. Dla każdego wychowanka gromadzona jest dokumentacja medyczna, na bieżąco uzupełniana o zaświadczenia lekarskie, wyniki badań, karty leczenia szpitalnego, informacje o zalecanych przez lekarza dla dzieci lekach czy inne ważne dokumenty związane z leczeniem.

Wychowankowie mają zgodnie z § 18 ust. 1 pkt 5 rozporządzenia dostęp do zajęć wychowawczych, kompensacyjnych a także terapeutycznych i rewalidacyjnych prowadzonych w szkołach oraz w placówce.

Ad.2.2.3.

Z analizy kart odzieżowych oraz z rozmów kierowanych z wychowankami wynika, że placówka zgodnie z § 18 ust. 1 pkt 6 lit. a rozporządzenia, zapewnia im odzież, obuwie, bieliznę i inne przedmioty osobistego użytku, stosownie do wieku i indywidualnych potrzeb. Z rozmów z dziećmi wynika, że są zaopatrywane w odzież na bieżąco, w zależności od potrzeby.

Dzieci mają zapewnione wszystkie produkty niezbędne do higieny osobistej zgodnie z § 18 ust. 1 pkt 6 lit. c rozporządzenia.

Ad.2.2.4.

Stosownie do zapisów § 18 ust. 1 pkt 7 rozporządzenia, wszystkie dzieci są zaopatrzone w podręczniki, pomoce i przybory szkolne.

Z rozmów z wychowankami wynika, że w razie potrzeby dzieci mają dostęp do komputera i laptopów oraz zagwarantowaną pomoc wychowawców.

Zgodnie z § 18 ust. 1 pkt 13 rozporządzenia placówka pokrywa koszty pobytu wychowanków za pobyt w ośrodkach wychowawczych, młodzieżowym ośrodku socjoterapii, internacie. Placówka pokrywa koszty dojazdu wychowanków do i ze szkół stosownie do zapisu § 18 ust. 1 pkt 14 rozporządzenia.

Ad.2.2.5.

Z analizy kontrolowanej dokumentacji oraz na podstawie przeprowadzonych rozmów kierowanych z wychowankami ustalono, że wszystkie dzieci od 5 roku życia otrzymują co miesiąc kieszonkowe. W badanym okresie zapewniano wychowankom kieszonkowe zgodnie z § 18 ust. 1 pkt 8 rozporządzenia w wysokości nie niższej niż 1% i nie wyższej niż 8% kwoty odpowiadającej kwocie, o której mowa w art. 80 ust. 1 pkt 2 ustawy.

Dzieci otrzymują kieszonkowe, które ustalane jest przez dyrektora placówki w porozumieniu z wychowawcami, wychowankami, zgodnie z regulaminem kieszonkowego. Wysokość kieszonkowego regulowana jest w zależności od wieku dziecka oraz ustalonych w regulaminie kryteriów określających zasady jego zmniejszania i zwiększania.

W placówce prowadzony jest zeszyt kieszonkowego, z którego wynika jaką kwotę otrzymuje wychowanek w danym miesiącu, za co kieszonkowe jest obniżane i za co zwiększane oraz widnieje podpis wychowanka.

W rozmowach wychowankowie informowali, że mogą swobodnie dysponować otrzymaną kwotą.

Ad.2.3.

Na podstawie rozmów z dziećmi i dokumentacją prowadzoną w placówce, że liczba dzieci pozostających pod opieką 1 osoby pracującej z dziećmi w placówce, stosownie do zapisów § 10 ust. 1 rozporządzenia odpowiada potrzebom dzieci i rodzajowi prowadzonych zajęć.

Ad.2.4.

Zgodnie z zapisem § 11 ust. 1 i 2 rozporządzenia, opiekę nocną w placówce ustala się na poziomie gwarantującym bezpieczeństwo każdego dziecka. W nocy opiekę sprawuje co najmniej 1 osoba pracująca z dziećmi. W rozmowach kierowanych wychowankowie potwierdzili, że wychowawca w trakcie godzin nocnych dokonuje obchodów pokoi dzieci, co jest zgodne z § 12 ust. 2 rozporządzenia, a także zgodnie z § 12 ust. 1 rozporządzenia opieka ta sprawowana jest w sposób zapewniający bieżący i stały nadzór.

Stosownie do § 16 ust. 1 rozporządzenia, wychowawca kieruje procesem wychowawczym nie więcej niż 5 dzieci.

3. Ocena przestrzegania praw dziecka w placówce, w tym prawa do:

- 3.1. Nauki**
- 3.2. Informacji**
- 3.3. Swobody wypowiedzi**
- 3.4. Ochrony przed poniżającym traktowaniem i karaniem**
- 3.5. Prywatności**
- 3.6. Wolności religijnej**
- 3.7. Czasu wolnego i wypoczynku**
- 3.8. Zrzeszania się w samorząd**
- 3.9. Zabezpieczenia podstawowego standardu życia.**

Prawa dziecka badano na podstawie rozmów kierowanych z 8 wychowankami w wieku od 8 do 15 lat.

W rozmowach nie uczestniczyło 9 wychowanków, w tym 8 wychowanków z powodu przebywania w tym czasie poza placówką oraz 1 wychowanek z powodu braku zgody na rozmowę.

Ad. 3.1.

Dzieci przebywające w placówce realizują obowiązek szkolny, 2 dzieci uczęszcza do przedszkola.

Wychowankowie otrzymują pomoc w wyborze szkoły, mają możliwość kontynuowania nauki w wybranych przez siebie szkołach.

Z rozmów z dziećmi wynika, że otrzymują pomoc i wsparcie w nauce ze strony wychowawców w placówce i nauczycieli w szkole. Niektórzy przyznali, że korzystają również korepetycji osób z zewnątrz. Wielu wychowanków korzystało lub korzysta z korepetycji np. z matematyki i angielskiego. Dzieci mogą uczyć się wspólnie w świetlicy lub indywidualnie w swoich pokojach. Wychowankowie umieszczeni w ośrodkach wychowawczych, młodzieżowym ośrodku socjoterapii realizują naukę na ich terenie. Jedna wychowanka studiuje we Wrocławiu.

Ad. 3.2.

Z rozmów z wychowankami wynika, że wszyscy znają swoje prawa i obowiązki. Potrafili wskazać za jakie zachowania mogą zostać ukarani, a za jakie nagrodzeni. Wychowankowie twierdzą, że obowiązujący system kar i nagród jest sprawiedliwy. W rozmowach kierowanych wychowankowie zapytani o kary obowiązujące w placówce wymieniali zabieranie telefonów i tableta, obniżanie kieszonkowego. Wychowankowie zaznaczali, że są nagradzani za dobre sprawowanie, staranne wypełnianie obowiązków, podejmowanie dodatkowych prac na rzecz domu. Wszyscy przyznali, że wiedzą jakie obowiązują kary, są zawsze informowani za co nakłada się na nich karę oraz do kiedy będzie obowiązywać. Uważają system kar i nagród za sprawiedliwy, kiedy mieli za karę wiedzieli z jakiego powodu i uważali, że kara jest współmierna do czynu.

W placówce został opracowany Regulamin DD nr 1 w Brzegu, w którym zostały zawarte prawa i obowiązki wychowanków. Wychowankowie twierdzili, że znają zasady obowiązujące w placówce, pracownicy DD nr 1 w Brzegu rozmawiają z nimi podczas grupowych i indywidualnych spotkań.

Z rozmów z dziećmi wynikało, że wychowankowie znają swoją sytuację prawną. Wychowankowie odpowiadali, że w placówce nt. sytuacji prawnej rozmawiają z wychowawcami, psychologiem, pedagogiem, opiekunem prawnym, dyrektorem.

Dzieci znają rodzaj dokumentacji prowadzonej w placówce.

Na ścianach korytarza placówki widoczny jest numer telefonu do Rzecznika Praw Dziecka, a z przeprowadzonych rozmów z dziećmi jednoznacznie wynika, że wszystkie dzieci znają swoje prawa, w placówce dba się o podmiotowość dziecka poprzez branie pod uwagę jego zdania w różnych sprawach.

Ad. 3.3.

Z rozmów wynika, że wszyscy wychowankowie mogą mieć własne zdanie, oraz mogą swobodnie wypowiadać swoje zdanie jeśli nie zgadzają się z opinią wychowawcy. Zdanie dzieci jest brane pod uwagę w sytuacjach gdy ich opinia różni się od zdania wychowawcy i mogą swobodnie o tym powiedzieć w ich obecności. Wychowankowie twierdzą, że bierze się ich zdanie pod uwagę np. przy planowaniu jadłospisów, wyrażaniu zgody na przepustki, organizowaniu czasu wolnego.

Ad.3.4.

Podczas rozmów kierowanych z dziećmi wszyscy zaznaczali, że mają możliwość porozmawiać z wychowawcą o sytuacjach gdy czuli się źle traktowani. Wychowawcy reagują na negatywne zachowania, tłumaczą skutki niewłaściwego zachowania względem innych dzieci, przeprowadzają rozmowy dyscyplinujące, uspokajają. Podczas rozmów wszystkie dzieci twierdziły, że traktowane są z szacunkiem przez wychowawców, bierze się pod uwagę ich opinie i poglądy. Podkreślały, że między nimi a wychowawcami istnieją pozytywne, bezpieczne relacje oparte na szacunku. W rozmowach wychowankowie twierdzili, że w przypadku jakichś problemów zawsze mogą liczyć na pracowników placówki i rodzinę.

Swoboda wypowiedzi wychowanków oraz chętny ich udział w rozmowach, brak oporów lub zaważania przy udzielaniu odpowiedzi wskazują na poczucie bezpieczeństwa jakie stwarza im się w placówce oraz budowanie między wychowawcami, a dzieckiem pozytywnych relacji opartych na wzajemnym szacunku i zaufaniu.

Podczas rozmów wszyscy wychowankowie zgodnie twierdzili, że są traktowani przez pracowników placówki z szacunkiem. Nie byli nigdy zastraszani, poniżani, nikt z pracowników nie odnosił się do nich wulgarnie i nie dopuszczał się rękoczynów. Wychowankowie twierdzili, że nie byli również świadkami takich sytuacji. Nie zgłaszali również innych sytuacji które wskazywałyby na niewłaściwe traktowanie przez pracowników placówki. Zapytani czy jeśli działałoby się coś niepokojącego to czy zgłosiliby komuś, w wypowiedziach wskazywali dyrektora placówki, wychowawców, pedagoga, psychologa. Z wypowiedzi wychowanków wynika, że darzą wychowawców oraz dyrektora zaufaniem, mogą z nimi o wszystkim porozmawiać. Dzieci opowiadały, że wychowawcy i dyrektor zawsze reagują w sytuacjach konfliktowych, mają do nich zaufanie.

Ad. 3.5.

Z rozmów kierowanych wynika, że szanowana jest tajemnica korespondencji. Wszystkie dzieci podkreślały, że poufne rozmowy są prowadzone z zachowaniem dyskrecji. Wychowankowie mają prawo posiadać własne, osobiste przedmioty.

Dzieci mają prawo do zapraszania do placówki kolegów oraz członków rodziny, a także do ich odwiedzania. Mogą również swobodnie dysponować swoim kieszonkowym.

Ad. 3.6.

Dzieciom w placówce zapewnia się możliwość uczestnictwa w mszach w kościele. W trakcie rozmów podkreślili, że szanowane jest ich prawo do wychowywania w wierze zgodnie z wolą ich samych i ich rodziców. W placówce obchodzi się święta.

Ad. 3.7.

Z rozmów z dziećmi wynika, że mogą swobodnie dysponować swoim czasem wolnym. Starsi mają możliwość samodzielnego wychodzenia poza teren placówki, po wcześniejszym poinformowaniu wychowawcy na jaki czas wychodzą i dokąd się wybierają. W rozmowach kierowanych dzieci podkreślały, że mogą rozwijać swoje zainteresowania.

Dzieci mają organizowany czas w placówce i poza nią. Wyjeżdżają na różne wycieczki, obozy, mają zorganizowany czas w okresie ferii i wakacji. W placówce obchodzone są również urodziny, komunie. Dzieci mogą zaprosić na te uroczystości osoby bliskie.

Ad. 3.8.

W DD nr 1 w Brzegu nie funkcjonuje samorząd wychowanków pomimo zapisu w regulaminie organizacyjnym DD nr 1 w Brzegu w § 10 ust. 2 lit. d odnośnie zadań dyrektora.

Z rozmów z dziećmi oraz z wyjaśnień dyrektora wynikało, że wszystkie sprawy podnoszone przez wychowanków, opinie, uwagi omawiane są na bieżąco podczas zebrania wychowanków z wychowawcami, psychologiem, pedagogiem i dyrektorem. Spotkania odbywają się regularnie (od 1 razu do kilku razy w miesiącu, w zależności od potrzeb). Najczęściej omawiane zagadnienia to sprawy bieżące wychowanków (np. agresywne zachowania), sprawy dot. placówki (wydarzenia kulturalne, wyjazdy, sposoby spędzania czasu wolnego, organizacja uroczystości, ustalanie zasad, doposażanie placówki w sprzęt AGD, RTV, gry), przypomniane są zasady i procedury funkcjonowania i przebywania w DD nr 1 w Brzegu.

Powyższe potwierdza współpracę dyrektora z wychowankami w szerokim zakresie, niemniej brak jest dokumentu regulującego powyższe kwestie, np. regulaminu samorządu wychowanków.

W związku z powyższym należy dostosować zapisy w regulaminie organizacyjnym placówki w zakresie współpracy dyrektora z samorządem wychowanków bądź unormować funkcjonowanie samorządu poprzez powołanie samorządu wychowanków oraz wprowadzenie stosownego dokumentu regulującego możliwość współdziałania i decydowania wychowanków w sprawach funkcjonowania placówki.

Ad. 3.9.

Wychowankowie mają odpowiednią odzież, stosowną do wieku, pór roku. Dla dzieci prowadzone są karty odzieżowa, w których odnotowuje się rodzaj odzieży, obuwia, datę otrzymania oraz ilość. W rozmowach dzieci podkreślały, że same mogą decydować o zakupie odzieży lub prosić o pomoc wychowawcę.

Z rozmów kierowanych wynika, że środki czystości i środki higieniczne są do stałej dyspozycji dzieci.

4. Kwalifikacje osób zatrudnionych w placówce.

W placówce jest zatrudnionych 5 wychowawców, psycholog i pedagog.

Wszyscy wychowawcy posiadali kwalifikacje zgodne z art. 98 ust. 1 pkt 1 ustawy i legitymowali się wykształceniem wyższym na kierunku psychologia, pedagogika, pedagogika specjalna w specjalności pedagogika resocjalizacyjna, pedagogika opiekuńczo-wychowawcza, psychologia.

Osoba zatrudniona jako pedagog ukończyła studia wyższe magisterskie na kierunku pedagogika, co jest zgodne z art. 98 ust. 1 pkt 2 ustawy.

Psycholog spełniał warunki określone w art. 98 ust. 1 pkt 3 ustawy, posiadał dyplom ukończenia studiów magisterskich na kierunku psychologia.

Ustalono, że akta osobowe pracowników zawierały oświadczenia wymagane art. 98 ust. 3 pkt 1,2 ustawy.

W myśl art. 98 ust. 3 pkt 3 i 4 ustawy pracownicy nie byli skazani prawomocnym wyrokiem za umyślne przestępstwo lub umyślne przestępstwo skarbowe oraz są zdolni do pracy w placówce opiekuńczo-wychowawczej, co zostało potwierdzone zaświadczeniami lekarskimi o braku przeciwwskazań do pracy na danym stanowisku.

Ponadto wszyscy pracownicy zostali zweryfikowani w rejestrze sprawców na tle seksualnym co jest zgodne z art. 21 ustawy z dnia 16 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym (Dz. U. z 2023 r., poz. 1304).

VII. Zakres, przyczyny i skutki stwierdzonych uchybień lub nieprawidłowości oraz wskazanie osób odpowiedzialnych za ich powstanie.

W trakcie kontroli stwierdzono **uchybiecie** polegające na:

- 1) braku zabezpieczeń w oknach,
- 2) braku zapisów w jadłospisie w zakresie zaplanowanych posiłków podczas nieobecności kucharki.

W trakcie kontroli stwierdzono **nieprawidłowości** polegające na:

- 1) niedostosowaniu treści Regulaminu organizacyjnego DD nr 1 w Brzegu w zakresie organizacji pracy placówki, kompetencji dyrektora, stanowisk pracy, współpracy z samorządem wychowanków,
- 2) braku zgody Wojewody Opolskiego na umieszczenie w pieczy zastępczej małoletnich z Ukrainy oraz zapewnienie opieki większej liczbie dzieci niż przewiduje zezwolenie Wojewody Opolskiego, co jest niezgodne z art. 95 ust. 3 ustawy,
- 3) nieprowadzeniu arkuszy badań i obserwacji psychologicznych u wszystkich wychowanków placówki, co jest niezgodne z § 17 pkt 4 rozporządzenia.

Przyczyną stwierdzonych nieprawidłowości jest niewłaściwe stosowanie przepisów oraz niewystarczający nadzór dyrektora nad realizowanymi przez jednostkę zadaniami.

Niedostosowanie treści Regulaminu organizacyjnego placówki skutkuje nierzetelnym przekazem informacji o jej funkcjonowaniu, a także może powodować odmienne załatwianie spraw w różnych okresach, w związku z brakiem stabilnych zasad organizacyjnych.

Umieszczanie małoletnich z Ukrainy w pieczy zastępczej pomimo braku zgody Wojewody Opolskiego powoduje zapewnienie opieki większej liczbie dzieci niż przewiduje zezwolenie Wojewody, co może skutkować niewłaściwą opieką nad małoletni, a tym samym wpłynąć w sposób istotny na niewłaściwe realizowanie zadań przez jednostkę i jest działaniem nielegalnym.

Brak prowadzenia arkuszy badań i obserwacji pedagogicznych u wszystkich wychowanków placówki skutkuje ograniczoną wiedzą o ich funkcjonowaniu, podejmowaniem nieadekwatnych działań w stosunku do wychowanków oraz brakiem efektywnej, spójnej pracy na rzecz dziecka.

Brak zapisów w jadłospisie w zakresie zaplanowanych posiłków podczas nieobecności kucharki skutkuje brakiem możliwości wglądu, oceny oraz jakości przygotowywanych posiłków dla dzieci.

Brak zabezpieczeń okien w placówce może skutkować zagrożeniem bezpieczeństwa wychowanków.

Za powstałe nieprawidłowości odpowiedzialność ponosi:

- 1) Dyrektor Centrum Administracyjnego Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych w Brzegu, w zakresie braku prowadzonych arkuszy badań i obserwacji psychologicznych u wszystkich wychowanków, braku zapisów w jadłospisach, zabezpieczenia okien,
- 2) Zarząd Powiatu Brzeskiego, w zakresie zatwierdzenia regulaminu organizacyjnego. Zarząd Powiatu Brzeskiego zostanie powiadomiony o konieczności modyfikacji regulaminu odrębnym pismem.
- 3) Starosta Brzeski, w zakresie umieszczenia w pieczy zastępczej małoletnich z Ukrainy bez zgody Wojewody Opolskiego.

Starosta Brzeski zostanie pouczony o konieczności przestrzegania art. 27 ust. 3 specustawy w zakresie limitów określonych w ustawie o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

VIII. Uwagi i wnioski

W wyniku kontroli stwierdzono, że DD nr 1 w Brzegu:

- 1) funkcjonuje na podstawie zezwolenia Wojewody Opolskiego, posiada Statut, z którego wynika, że placówka jest prowadzona jako placówka z miejscami socjalizacyjnymi,
- 2) posiada regulamin organizacyjny, który określa zadania, organizację specyfikę i rodzaj sprawowanej opieki oraz zasady funkcjonowania placówki niemniej niektóre treści regulaminu (w zakresie organizacji pracy placówki, kompetencji dyrektora, stanowisk pracy, współpracy z samorządem wychowanków) wymagają zaktualizowania i uregulowania,
- 3) zapewnia opiekę większej liczbie dzieci, niż przewiduje zezwolenie Wojewody Opolskiego, naruszając tym samym art. 95 ust. 3 ustawy oraz nie posiada zgody Wojewody na umieszczenie dzieci Ukraińskich,
- 4) zapewnia dzieciom całodobową opiekę i wychowanie oraz zaspokaja ich potrzeby emocjonalne, rozwojowe, zdrowotne, społeczne, religijne i bytowe,
- 5) realizuje plany pomocy dziecku oraz prowadzi dokumentację w tym m.in. karty pobytu wychowanków,
- 6) prowadzi karty udziału wychowanka w zajęciach prowadzonych przez pedagoga i psychologa; realizuje plany pomocy dziecku oraz prowadzi pozostałą, dokumentację wymaganą rozporządzeniem, tj. diagnozy psychofizyczne wychowanków, karty pobytu wychowanka w placówce. Diagnozę psychofizyczną sporządza się dla każdego wychowanka, niezwłocznie po przyjęciu do placówki,
- 7) nie sporządza arkuszy badań i obserwacji psychologicznych dla wszystkich wychowanków, co jest niezgodne z §17 ust. 1 pkt 4 rozporządzenia,
- 8) zapewnia dzieciom pokoje mieszkalne nie większe niż 5-osobowe właściwie oświetlone i wyposażone, miejsce do prania i suszenia rzeczy osobistych, miejsce do nauki oraz wspólną przestrzeń mieszkalną, stanowiącą miejsce spotkań i wypoczynku,
- 9) zapewnia wyżywienie dostosowane do potrzeb rozwojowych, kulturowych, religijnych i stanu zdrowia, dostęp przez całą dobę do podstawowych produktów żywnościowych i napojów oraz miejsce do przygotowywania posiłków, przechowywania i obróbki żywności. Jadłospis nie zawiera informacji o zaplanowanych posiłkach dla dzieci w okresie nieobecności kucharki,
- 10) zapewnia dostęp do opieki zdrowotnej, zaopatrzenie w produkty lecznicze, wyroby medyczne oraz dostęp do zajęć terapeutycznych,
- 11) wyposaża w odzież, obuwie, bieliznę, środki higieny oraz przedmioty osobistego użytku,

- 12) zapewnia dostęp do nauki, pomoc w nauce, w tym poprzez udział w zajęciach wyrównawczych i kompensacyjnych,
- 13) ponosi opłaty za pobyt w bursie lub internacie, jeżeli dziecko uczy się poza miejscowością, w której znajduje się szkoła, pokrywa koszty dojazdów do szkoły wyposaża wychowanków w kwotę pieniężną do własnego dysponowania,
- 14) zapewnia wychowankom kwotę pieniężną do własnego dysponowania, która wynosiła nie mniej niż 1% i nie wyższej niż 8 % kwoty określonej w art. 80 ust. 1 pkt 2 ustawy,
- 15) umożliwia kontakt dziecka z rodzicami i innymi osobami bliskimi oraz podejmuje działania w celu powrotu dziecka do rodziny,
- 16) zatrudnia kadrę merytoryczną, która spełnia kwalifikacje określone ustawą,
- 17) przestrzega prawa dziecka,
- 18) dokonuje oceny sytuacji dziecka umieszczonego w placówce opiekuńczo-wychowawczej w zakresie określonym w art. 136 ustawy i w terminie nieprzekraczającym 6 miesięcy,
- 19) informuje sąd o zasadności dalszego pobytu wychowanka w placówce,
- 20) zapewnia bezpieczeństwo dzieciom i w sposób prawidłowy sprawuje nad nimi opiekę, za wyjątkiem fizycznego zabezpieczenia okien w pomieszczeniach placówki, do których mają dostęp małoletni.

IX. Zalecenia pokontrolne

Z uwagi na stwierdzone nieprawidłowości, stosownie do art. 197d ust. 1 ustawy,

zalecam:

- 1) funkcjonowanie placówki w granicach prawa i posiadanego zezwolenia Wojewody Opolskiego oraz przestrzeganie limitów określonych w art. 95 ust. 3 ustawy,
- 2) prowadzenie arkuszy badań i obserwacji psychologicznych dla wszystkich wychowanków placówki zgodnie z § 17 pkt 3 rozporządzenia,
- 3) uzupełnianie jadłospisu we wszystkie dni funkcjonowania placówki,
- 4) zabezpieczenie okien w pomieszczeniach placówki, do których mają dostęp wychowankowie w celu zapewnienia im bezpieczeństwa.

Pouczenie

Stosownie do § 14 ust. 1 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 21 sierpnia 2015 r. w sprawie przeprowadzania kontroli przez wojewodę oraz wzoru legitymacji uprawniającej do przeprowadzania kontroli, zastrzeżenia do wystąpienia pokontrolnego, w tym: wystąpienia niezawierającego zaleceń pokontrolnych, składa się na zasadach określonych w art. 197d ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, w myśl którego kontrolowana jednostka może, w terminie 7 dni od dnia otrzymania zaleceń pokontrolnych, zgłosić do nich zastrzeżenia. Umotywowane zastrzeżenia zgłasza się na piśmie do Wojewody Opolskiego.

Ponadto na podstawie art. 122 w związku z art. 186 ust. 1 pkt 3a ustawy, proszę o przesłanie informacji o sposobie realizacji zaleceń pokontrolnych **w terminie 30 dni** od daty otrzymania wystąpienia pokontrolnego do Wydziału Zdrowia i Polityki Społecznej Opolskiego Urzędu Wojewódzkiego w Opolu.

Z up. Wojewody Opolskiego

Mieczysław Wojtaszek

Dyrektor

Wydział Zdrowia i Polityki Społecznej

Inspektor Wojewódzki

Daria Grabowska

Inspektor Wojewódzki

Joanna Antosz

Do wiadomości:

Rada Powiatu Brzeskiego
ul. Robotnicza 20
49-300 Brzeg